

DANI EU FONDOVA

Nove mogućnosti teritorijalnog razvoja 2014.-2020.

Richard Harding

2012.

Statističke regije razina 2

Hrvatske NUTS 2 regije 2007.-
2012.

Hrvatski prijedlog NUTS 2 regija iz
rujna 2012.

Mogućnosti u teritorijalnom programiranju

Novi elementi u razdoblju 2014.-2020.

Održivi urbani razvoj – min. 5% alokacija iz EFRR-a

- zahtijeva integrirane strategije za ciljna urbana područja

Integrirano teritorijalno ulaganje

- obvezno za održivi urbani razvoj

Lokalni razvoj kojim upravlja zajednica

- ‘bottom up’ pristup usmjeren na najnerazvijenija područja

‘Održivi urbani razvoj’

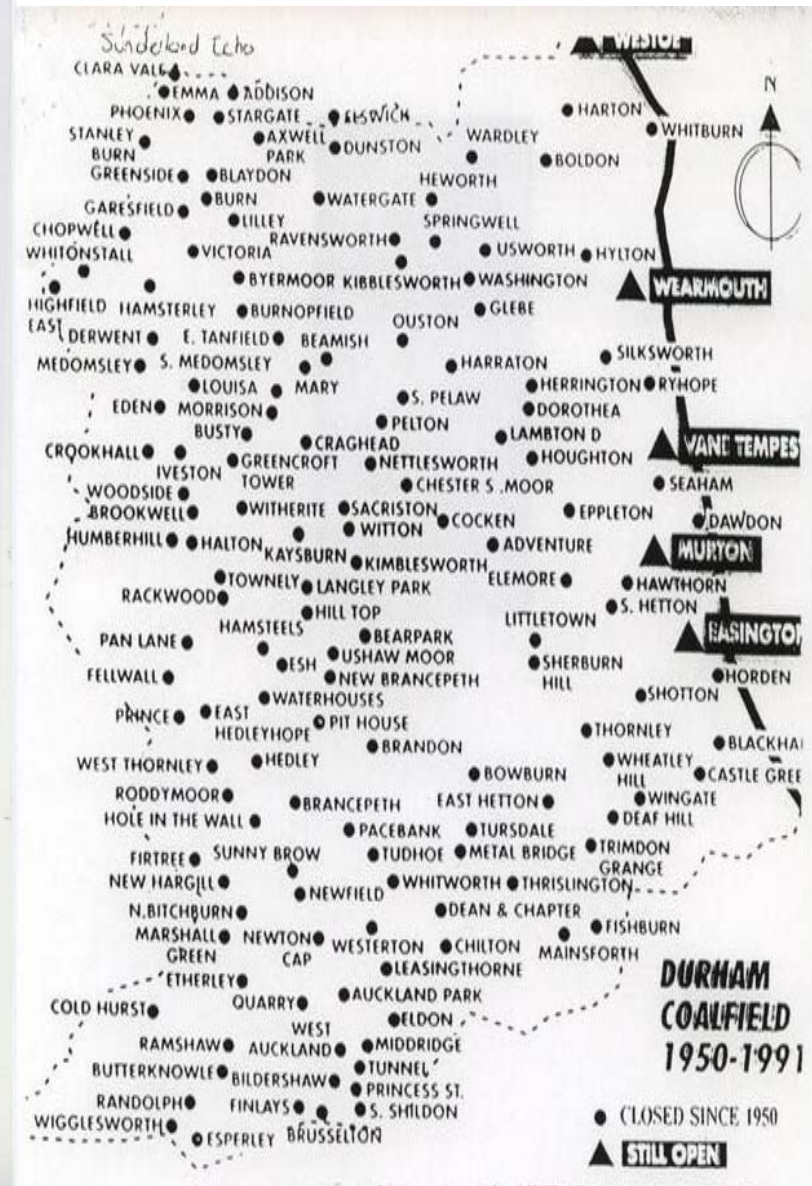
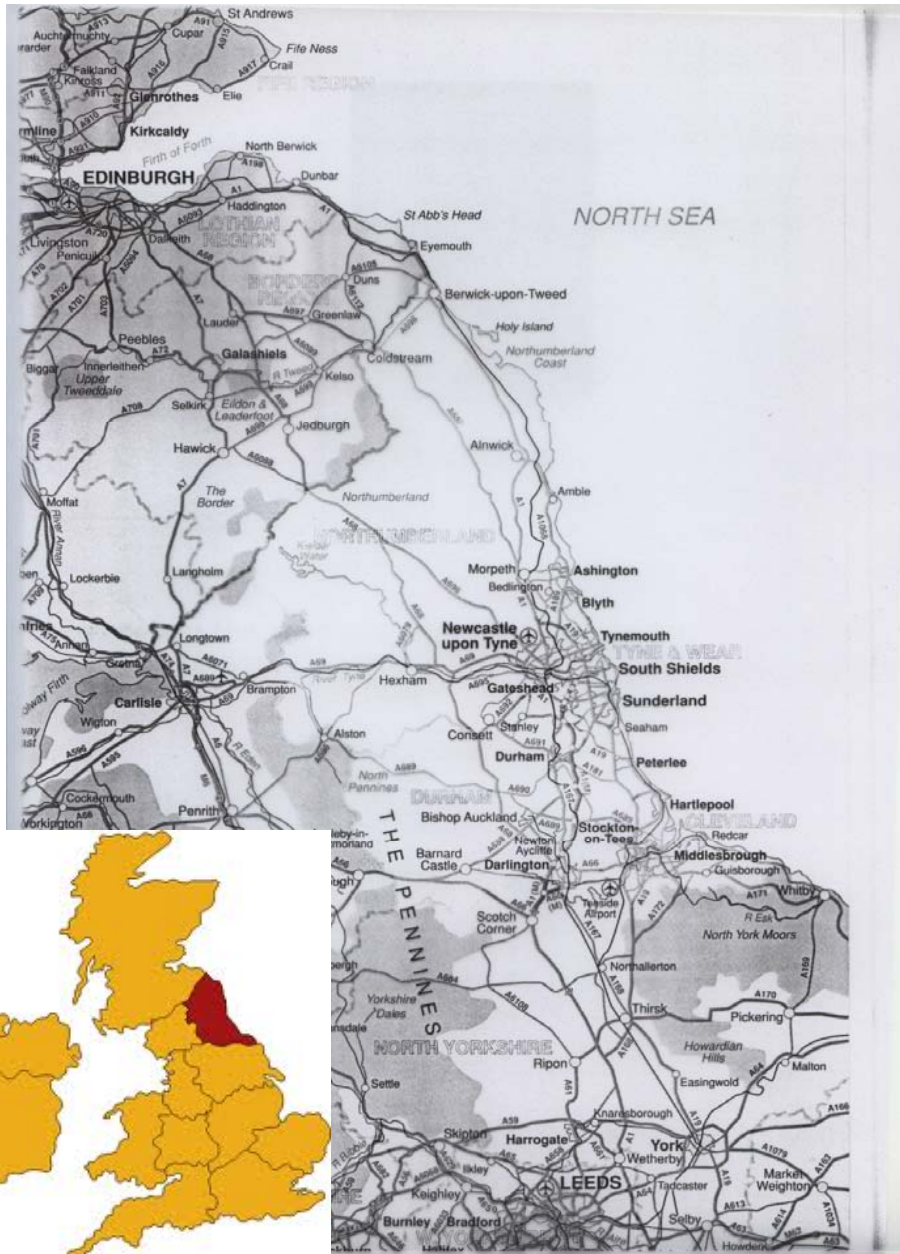
i

‘Integrirano teritorijalno ulaganje’

Newcastle Upon Tyne (UK) – 1890.

Značajan pad tradicionalne industrije 1970.-1990.

Newcastle krajem 1980-ih

Visoka nezaposlenost

- u pojedinim dijelovima premašuje 25%
- rastuća dugotrajna nezaposlenost

Postojeće vještine neusklađene s potrebama 'modernog' gospodarstva

Zapuštena industrijska područja

- riječne obale
- bivša brodogradilišta

Vrlo malo novih ulaganja

Gubitak povjerenja

Dugoročna strateška vizija

- fizička obnova priobalnog područja
- 10-godišnji razvojni plan

Snažno partnerstvo

- središnja vlast, lokalna uprava i privatni sektor
- zakonske ovlasti za prenamjenu

Strukturni fondovi EU

Regionalni programi od 1989.

Zagađeno područje Newcastlea - *prije*

Newcastle

zagađeno područje nakon financiranja EU

Korist za okoliš
+ ekonomski razvoj
= dvostruka dobit

ALI... Tko će dobiti te poslove?

Programi EU donose novu integraciju EFRR-a (investicije) + ESF-a (podrška)

Partnerstvo između graditelja, poslovnog sektora i lokalne zajednice

Projekti edukacije i zapošljavanja:

- iz građevinskog sektora
- prilagođeni novim tvrtkama na tržištu

Newcastle Royal Quays Employment Centre omogućio je zapošljavanje 2.000 ljudi iz lokalne zajednice

Tematski pristup obnovi 'soft' i 'hard' ulaganja

Strategija Newcastle Quayside

Kreativne industrije

Muzički centar SAGE

- Podrška EFRR-a i ESF-a MSP-ovima iz kulturnog sektora
- klasterizacija usko specijaliziranih tvrtki
- atrakcije za posjetitelje
- socijalni i obrazovni "spin-off"-ova

Baltic Gallery
Zgrada industrijske baštine

Preko 20 godina fondovi EU:

- **uspješno premošćuju jaz u financiranju**

- **promoviraju integraciju s širim regionalnim strategijama:**

- ✓ **poslovni sektor**

- ✓ **turizam**

- ✓ **ljudski resursi**

- ✓ **socijalna uključenost**

**Ne bi bila moguća bez fondova
Europske unije!**

Millennium Bridge

Širi učinci

Naglasak na međunarodnim događanjima

Život u centru grada:

- Novi život – nova vrijednost
- Glavno mjesto noćnog života

- Olimpijada, Tall Ships

Program socijalnog stanovanja

Novi izazovi...

Urbani razvoj uz nisku emisiju CO₂

**2010. –
Sjevernoistočna
Engleska izabrana
kao 1. “gospodarsko
područje niske
emisije CO₂” u UK**

Energy Efficiency Rating		
	Current	Potential
Very energy efficient – lower running costs		
(92-100) A		
(81-91) B	81	85
(69-80) C		
(55-68) D		
(39-54) E		
(21-38) F		
(1-20) G		
Not energy efficient – higher running costs		
England & Wales	EU Directive 2002/91/EC 	

... Nove prilike!

'Održivi urbani razvoj'

- **Sveobuhvatniji pristup za razdoblje 2014.-2020.**
- **Najmanje 5% EFRR alokacija država članica za urbane strategije**
 - rješavanje gospodarskih, ekoloških, klimatskih i socijalnih izazova
- **Potrebno unaprijed dogovoriti ciljne gradove**
- **Provedba metodom 'Integriranog teritorijalnog ulaganja'**
 - strategije održivog urbanog razvoja
 - integrirane intervencije
 - moguće delegiranje upravljanja tijelima na regionalnoj/lokalnoj razini

'Održivi urbani razvoj'

Platforma za urbani razvoj na razini EU

na temelju URBACT iskustva

- **Izgradnja kapaciteta i umrežavanje gradova na razini EU**
 - 300 gradova: najviše 20 po zemlji članici
- **Članstvo namijenjeno gradovima koji provode strategije održivog urbanog razvoja**
 - u slučajevima gdje je u skladu s dogovorom o delegaciji upravljanja

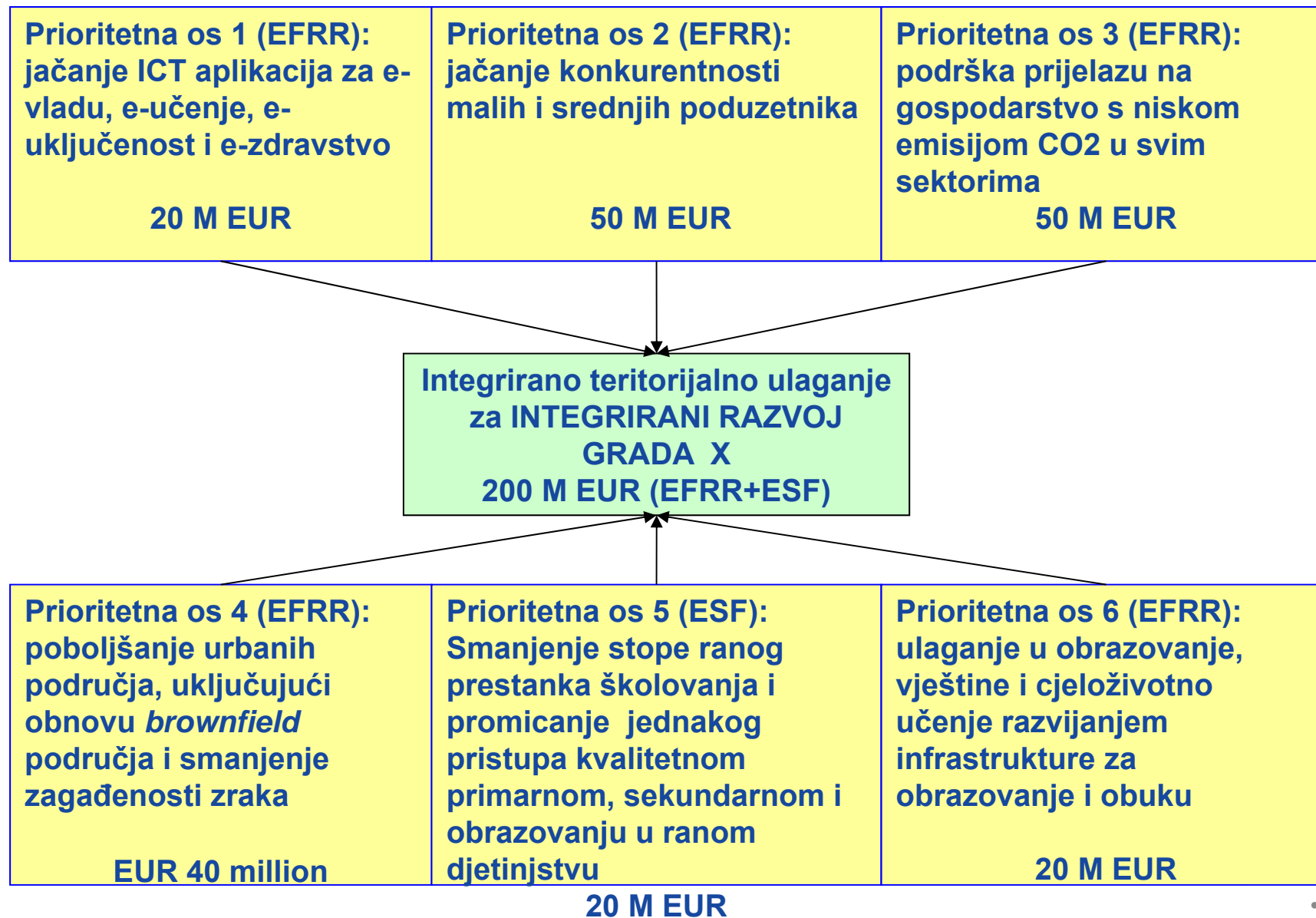

Integrirano teritorijalno ulaganje (eng.ITI)

- **Obvezno za ‘Održivi urbani razvoj’**
- **Novi pristup integriranog ulaganja financira se:**
 - iz više Prioritetnih osi jednog Operativnog programa
 - iz više od jednog Operativnog programa
- **Dijelovi za koje se utvrdi da spadaju u određenu Prioritetnu os implementirat će se zajednički**
- **Moguće delegiranje provedbenih zadataka**
 - npr. u tijela lokalne vlasti, nevladine organizacije, itd.
 - fleksibilnost u smislu opsega i vrste delegiranja

Primjer Integriranog teritorijalnog ulaganja

Izvor: EC DG REGIO - prosinac 2011.

Integrirani pristup područjima s osobitim teritorijalnim karakteristikama

U skladu sa specifičnim uvjetima u državi članici, pristup integriranog teritorijalnog ulaganja može se koristiti u:

- urbanim područjima
- ruralnim područjima
- priobalnim, ribolovnim područjima
- planinskim područjima, otocima
- područjima pogođena siromaštvom
- ...

Community-led Local Development

Lokalni upravljanje razvojem

Lokalno upravljanje razvojem

(eng. CLLD)

Prijedlog EK (1)

Vrlo specifičan *bottom up* pristup, u okviru Operativnih programa za rješavanje problema najsiromašnijih četvrti i zajednica u gradovima, ruralnim i ribolovnim područjima koji :

- fokus na specifična lokalna područja
- vodi ga zajednica putem ‘Lokalnih akcijskih grupa’ koje se sastoje od predstavnika lokalnih javnih i privatnih društveno-gospodarskih interesa
- provodi se putem integriranih i višesektorskih Strategija za lokalni razvoj temeljenih na određenom području

Metodologija za odabir ciljnih područja treba biti definirana u Operativnim programima

Lokalno upravljanje razvojem (eng. CLLD) Prijedlog EK (2)

- **neobavezan za EFRR / ESF / EFPR**
- **obavezan za EPFRR**
 - nadovezuje se na prethodni ‘LEADER’ pristup
- **može se financirati u okviru jednog ili više prioriteta Operativnog programa**
- **10%-tni bonus na stopu financiranja EK ako se čitava prioriteta os posveti CLLD-u**
 - ...samo za Operativne programe za EFRR i ESF ili integrirane Operativne programe (EFRR/ESF)

Lokalno upravljanje razvojem (eng. CLLD)

Prijedlog EK (3)

Lokalne akcijske grupe

- Dizajniranje i implementacija strategije
- Uključivanje članova iz širokog spektra lokalnih organizacija
 - poduzetnici i njihove udruge
 - lokalne vlasti
 - udruge gradskih četvrti ili ruralne udruge
 - grupe građana (poput manjina, starije populacije, žena/muškaraca, mladih, poduzetnika itd.)
 - organizacije u zajednici i dobrovoljne organizacije

Partneri iz civilnog društva i privatnog sektora trebaju imati najmanje 50 % glasova kod donošenja odluka.

Niti jedna interesna grupa zasebno ne smije imati više od 49 % glasova.

'Gospodarski razvoj zajednice' UK OP 1994.-99.

- **Prioritet u svim regionalnim operativnim programima u UK**
 - Merseyside = 'Pathways to integration'
 - 15-20% dodatnih resursa za područja sa najsiromašnijih 20-25% populacije

- **Ciljna područja ne odgovaraju uvijek lokalnim granicama**
- **Izuzetno je važno razviti kapacitet lokalnog partnerstva**
 - Predstavници lokalnog partnerstva u odborima za praćenje OP
- **Ključna je integracija EFRR-ESF**
 - strukovno obrazovanje, poboljšanja u zaštiti okoliša, objekti u zajednici, otvaranje novih tvrtki, dječji vrtići itd.

'Gospodarski razvoj zajednice' UK OP 1994.-99.

PROBLEMI

- **Lokalno partnerstvo nailazi na birokraciju OP-a**
 - frustracija – ključni igrači napuštaju partnerstvo
- **Nedostatno sufinanciranje na samom početku**
 - Potreban je pristup '*programme bending*' da bi se fokusiralo na ciljna područja
- **Lokalne vlasti dominiraju partnerstvom**
 - Uvedeno pravilo '*najmanje 30% lokalnog stanovništva*'

- **Često je teško postići 'opipljive' rezultate**
 - Najbolje ih je razmatrati u kontekstu sveukupne strategije, a ne individualnih projekata

'Gospodarski razvoj zajednice' UK OP 1994.-99.

USPJESI

- Stvarna poboljšanja u kvaliteti uvjeta života
- Lokalni gospodarski rast – dodatno otvaranje radnih mjesta

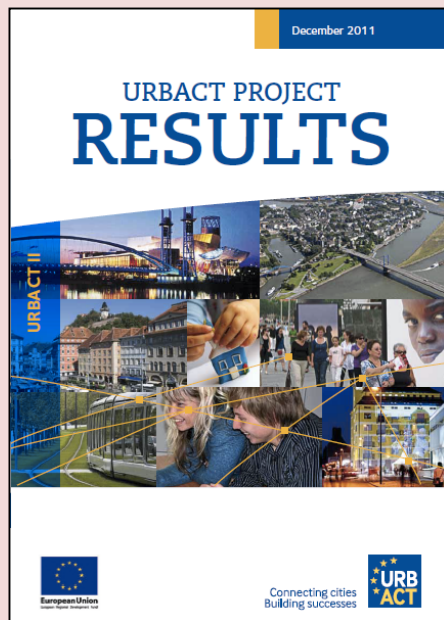
Ali...

- Daleko od toga da su problemi riješeni
 - Gospodarski razvoj zajednice ostaje u programima UK – sve do sadašnjih OP-ova za 2007.-2013.
- Pristup 'zahtjevnog održavanja'
 - potrebni su posebni kapaciteti u upravljačkim i posredničkim tijelima

Daljnji inspirativni izvori URBACT

- 300 gradova u transnacionalnoj razmjeni URBACT od 2007.
- Grupe za urbanu strategiju i Lokalni akcijski planovi postižu konkretne rezultate u svim partnerskim gradovima
- Mobilizirana radna zajednica od preko 5.000 ljudi

<http://urbact.eu>

Replicirajući rezultati kroz širok spektar tema

- Aktivna uključenost
- Kulturno naslijeđe i razvoj gradova
- Zapostavljena susjedstva
- Ljudski kapital i poduzetništvo
- Inovacije i kreativnost
- Upravljanje metropolitanskim područjima
- Kvaliteta održivog življenja

**Koji su vaši prioriteti
teritorijalnog razvoja?**